

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

מופק בסיוע של:
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

חמדת ימים HEMDAT YAMIM

פרשת השבוע ויחי תש"ף

על הנסים... שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה (ח"ג)

הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

"לא פירש הכתוב תחלת זה החשבון, וכן ויהי מקץ ארבעים שנה (ש"ב ט"ו ז), וכן ובעוד ששים וחמש שנה (ישעיהו ז' ח) וכן ויהי בשלשים שנה (יחזקאל א' א). ויתכן להיות שזה החשבון ליציאת שר המשקים מבית הסהר, או לשבת יוסף שם".
(אבן עזרא, בתחילת פרשת מקץ)

אחרי שביארנו בדברינו לפרשת ויגש תש"ף את הדוגמא הראשונה, ננסה לבאר גם את הדוגמא השנייה.
לאחר שנבאר גם את הדוגמא השלישית, נשתדל להציע הסבר כללי לתופעה.

פרק ז' בספר ישעיהו, פותח את סדרת הפרקים העוסקים בנבואות שנאמרו בתקופת אחז. חז"ל מתארכים את הנבואה לשנת ארבע לאחז, שנה מאוד משמעותית בתולדות עם ישראל בימי בית ראשון.
כך מתאר הנביא את המציאות בפסוקים:

"וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא בֵּן עֶזְרִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עָלָה רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם וּפְקַח בֶּן רַמְלִיָּהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה עָלָיו וְלֹא יָכַל לְהַלְחֵם עָלָיו: וַיִּגְדַּל לְבַיִת דָּוִד לְאֹמֶר נְחֵה אֲרָם עַל אֶפְרַיִם וַיִּנְעַע לְכַבּוֹ וּלְכַבֵּם עַמּוֹ כְּגֹזַע עֲצֵי יַעַר מִפְּנֵי רוּחַ" (ישעיהו פרק ז' א-ב).
המזרח התיכון היה כמקרה. האימפריה האשורית החדשה, שמרכזיה היה בנינוה - ששכנה על גדות החידקל (עירק של היום), החלה לכבוש שטחים בכל האזור. אחז החליט לקבל על עצמו את עול השעבוד האשורי, ולא לנסות להתמודד מול האימפריה החדשה. לעומתו, פקח בן רמליהו - מלך ישראל, היה חלק מקואליציה של עמי האזור, בהנהגת האימפריה הארמית (שכללה שלושים ושתיים ממלכות) שהחליטה להילחם באשורים ולנסות לעצור אותם. פקח בן רמליהו יצא למלחמה כנגד אחז והיכה אותו מכה ניצחת, צבא ממלכת יהודה הובס ושרידיו התבצרו מאחורי חומות ירושלים (עיינו דברי הימים ב כ"ה ה-ח). אל פקח הצטרף הצבא הארמי, בראשות רצין מלך ארם, ושתי הצבאות צרו על ירושלים, במטרה לכוון בה שלטון שיתמוך בקואליציה האנטי אשורית. פאניקה ופחד שררו בתוך העיר - וַיִּנְעַע לְכַבּוֹ וּלְכַבֵּם עַמּוֹ כְּגֹזַע עֲצֵי יַעַר מִפְּנֵי רוּחַ.
הנביא ישעיהו נשלח להרגיע את המלך ועמו, בנבואה הבאה: "כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְקֹוֹק לֹא תִקֹּם וְלֹא תִהְיֶה: כִּי רֹאשׁ אֲרָם דָּמָשֶׁק וְרֹאשׁ דָּמָשֶׁק רְצִין וּבְעוֹד שְׁשִׁים חֳמֵשׁ שָׁנָה יַחַת אֶפְרַיִם מְעַם" (שם, שם ז-ח).
ברור שאם הדברים מובנים כפשוטם, אין בהם כדי להרגיע. איזה תקווה נותנים הדברים, אם הישועה תגיע רק בעוד ששים וחמש שנה? לכן טוען אבן עזרא, כי חייבים לומר שהכתוב מציין רק את נקודת הסיום, אבל לא את נקודת הזמן שממנה התחילו להימנות ששים וחמש השנים.

רש"י וגם רד"ק (שם) מסכימים (כל אחד לשיטתו), כי ישעיהו מתייחס לנבואות עמוס: "וְשִׁלַּחְתִּי אֶשׁ בְּבֵית חִזְקִיָּאל וְאָכְלָה אֲרָמְנוֹת בֶּן הֶדֶד... וְשִׁבְרֹתֵי בְּרִית דָּמָשֶׁק... וְגַלְוֵי עַם אֲרָם קִירְדָּה" (עמוס א' ד-ה), "כִּי כֹה אָמַר יְקֹוֹק לְבֵית יִשְׂרָאֵל... וְהִגַּלְתִּי אֶתְכֶם מִהַלְצָה לְדָמָשֶׁק אֲמַר יְקֹוֹק אֱלֹהֵי צָבָאוֹת שָׁמוֹ" (שם, ה' ד, כז). כמו כן, שניהם מסכימים כי גלות ישראל התרחשה רק בשנת שש לחזקיהו, כלומר רק בעוד עשרים שנה (לאחז נותרו שתיים עשרה שנים ועוד שש של חזקיהו).

שניהם לא נתנו מענה לשאלה: כיצד מרגיעות נבואות עמוס את אחז וממלכת יהודה, בשנת ארבע לאחז?
בספרי 'צפנת ישעיהו מעוזיה ועד אחז' (עמוד 191), הצעתי כי אכן ישעיהו מצטט את נבואת עמוס (כשם שהוא מצטט את נבואת בארה אביו של הושע בפרק ח' יט-כ, כמבואר בויקרא רבה ויקרא ו, הובא גם ברש"י על אתר).
נבואת עמוס זו, אומנם איננה מופיעה בספר עמוס, היא נאמרה שנים רבות לפני הנבואות המופיעות בספר. (בספרו של עמוס נמצאות רק נבואות שנאמרו משנתיים לפני הרעש ועד לרעש). נבואת עמוס המצוטטת על ידי ישעיהו, אכן נאמרה ששים וחמש שנים לפני שנת ארבע לאחז. לכן, תוך זמן קצר יוכו ויגלו הארמים, וגם חלק מיושבי ממלכת ישראל, בידי האשורים. מתקפתם של האשורים שהחלה, הפסיקה מיד את המצור על ירושלים, והצילה את אחז ועמו.

ניתן ללמוד מנבואות אלו לקחים רבים גם לימינו.
בהמשך דברינו, כמובטח, נבאר את הסיבה שציון הזמנים לא מופיע במלואו ולעתים אף בצורה המעוררת תמיהה.
בינתיים, נמשיך להודות לקב"ה על הנסים בזמן הזה, כמו בימים ההם.

לע"נ הרב אשר וסרטיל ז"ל נלביע טי בכסלו תשס"ט	לע"נ הרב ישראל רוזן זצ"ל נלביע י"ג בחשוון תשע"ח	לע"נ ר' מאיר ז"ל בן יחזקאל שרגא ברכפלד	לע"נ מרת שרה ונגרובסקי ע"ה בת ר' משה זאב נלביע י' בתמוז תשע"ד	לע"נ הרב אשור וסרטיל ז"ל נלביע ח' באייר תשע"ו
לע"נ מר שמואל שמש ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלביע י"ז בסיוון תשע"ד	לע"נ הרב ראובן אברמן זצ"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלביע ט' בתשרי תשע"ו	לע"נ תמר ליכטנשטט האהובה יהי זכרה ברוך	לע"נ גבי אסתר שמש ע"ה נלביע כ" באב תשע"ז	לע"נ הרב שלמה מרזל זצ"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלביע י' באייר תשע"א

לע"נ אברהם קליין ז"ל, נלביע בליג בעומר תשע"ט
לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד
לע"נ מרים שטרן ע"ה, נלביע בה' באב תשע"ט

חמדת הדף היומי

ארון קודש שמעליו מצויירים עשרת הדברות

הרב עקיבא כהנא

השבוע נלמד על כך שבבית המקדש היו קוראים כל יום עשרת הדברות כחלק מהתפילה (דף יב ע"ב). לעומת זאת, ב"גבולין" - מקומות שאינן בית המקדש, לא הסכימו חכמים שיקבעו את עשרת הדברות כחלק מהתפילה, וזאת משום שיש חשש ל"תרעומת המינים".

רש"י הסביר שחכמים חששו מפני אנשים שיאמרו שרק עשרת הדברות הם דברים שצריך לקיימם, ולא מצוות אחרות. **עיקרון דומה** אנו מוצאים בתשובת הרמב"ם (רסג) שאסר לעמוד בקריאת עשרת הדברות בבית הכנסת, על מנת שלא לתת להם חשיבות מיוחדת, ואחריו דנו בדבר פוסקים רבים.

שאלה נוספת שהתעוררה היא לגבי המנהג המקובל לקשט את ארון הקודש בדגם של לוחות הברית, שעליו כתובים עשרת הדברות. **התוספות יום טוב (דברי חמודות ברכות א, ב סק"ט)** כתב שאין להדפיס את עשרת הדברות על לוח בבית הכנסת, משום שגם זה כלול באיסור של "תרעומת המינים", משום שמדובר על פרסום ציבורי. דבר זה הובא במגן אברהם (או"ח א, ט) להלכה.

הרב אהרון לוי (ברכת אהרן על הגמרא כאן) הקשה לפי זה על המנהג הרווח בזמננו שמקשטים את ארון הקודש בלוח של עשרת הדברות, ולכאורה יש לבטל מנהג זה מפני תרעומת המינים? אלא שכתב שכיון שכבר התפשט המנהג, והוא קיים במקומות רבים שנהגו כך על פי חכמים, הרי שאין לפקפק על מנהג זה. **הרב פוגלמן (בית מרדכי א, יז) העיר על דבריו** שלא נמצא באף אחד מבתי הכנסת שמצאו בחפירות ארכיאולוגיות עשרת הדברות, אלא נמצאו סמלים יהודיים אחרים שהיו מצויירים שם, וזה משום תרעומת המינים.

הרב חיים אלעזר שפירא (האדמו"ר ממונקאטש בספר נימוקי או"ח סימן א אות ה) כתב בשם אביו שאין לעשות לוחות עם עשרת הדברות, וגם אין להניחם מעל ארון הקודש, וכתב שהיה דואג להסירם מבתי הכנסת. **וכן כתב** הרב שלמה טבק (תשורת ש"י קמא סי' ג). **בשו"ת בצל החכמה (ג, קיב)** החמיר עוד יותר, ופסק שאפילו אם כתוב מעל ארון הקודש על דגם לוחות הברית - אותיות א' ב' הרומזות לעשרת הדברות, אסור לעשות כן, וזאת משום שגם בזה יש משום תרעומת המינים - שעושים את עשרת הדברות לעיקר.

לעומתם, הרב שטרנבוך (תשובות והנהגות ב, תקלה) כתב שאולי העושים לוחות מעל ארון הקודש כוונתם לצייר את לוחות הברית, ולכן הם מצייירים את עשרת הדברות בתוכם כחלק מלוחות הברית, ואין כוונתם לכתוב את המילים שכתובות בעשרת הדברות, ולכן אין בזה חשש תרעומת המינים. **כך גם הסביר הרב חיים דוד הלוי (עשה לך רב ד, מד)** שכיון שהכוונה בתליית הלוחות היא להזכיר לציבור את מעמד הר סיני, ולא על מנת שהציבור יאמרו את עשרת הדברות, לכן הדבר מותר ואין בזה חשש של תרעומת המינים. לדעתו, טעם איסור זה אינו נוהג היום משום שאין כמעט אנשים שמאמינים בתורה ולא בתורה שבעל פה (לעומתו הבית מרדכי שהובא לעיל, והציץ אליעזר יד, א כתבו שדווקא בימינו טעם איסור זה קיים אפילו יותר מפעם), כדבריו **פסק גם הרב יצחק יוסף (ילקוט יוסף סימן צ אות מו)** שאין לאסור צורות לוחות שמעל ארון הקודש.

סיכום: בסוגייתנו כתבו שאין לקבוע עשרת הדברות בתפילה, האחרונים הרחיבו את האיסור גם לקבוע טבלה של עשרת הדברות בבית הכנסת. בעקבות כך היו שאסרו לכתוב מעל ארון הקודש את עשרת הדברות, אמנם היו שהתירו והסבירו את המנהג לתלות את עשרת הדברות מעל ארון הקודש.

מתפללים לרפואתם השלימה של:

נתנאל אילן בן שיינא ציפורה
רבקה רינה בת גרונה נתנה
ויקי ויקטוריה בת דיזי

ניר רפאל בן רחל ברכה
אסתר בת רחל
מאירה בת אסתר
אסתר מיכל בת גיטל

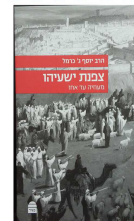
שלהבת בת ברכה
יפה בת רחל יענטע
יהודית שרה בת רחל

בתוך שאר חולי עם ישראל

חדש - "צפנת ישעיהו" מאת הרב יוסף כרמל

הנביא ישעיהו פעל באחת מהתקופות הסוערות והדרמטיות ביותר בחיי האומה הישראלית, תקופה של ציפייה למשיח שנשברה ברעש אדמה נורא, וחוללה גם מהפך רוחני ופוליטי. האור בקצה המנהרה הפציע שוב רק בימיו של חזקיהו. צפנת ישעיהו: מעזיהו עד אחז מפגיש אותנו עם שלושה מלכים שעמדו בצומת היסטוריה בתולדות עמנו: עזיהו, המלך שדרש את האלוהים אך לקה בצרעת בעקבות חטאו; יתם, המלך הצדיק ביותר בתולדות עמנו; ואחז, המלך אשר הכיר בקב"ה אבל לא האמין בהשגחתו. בביאורו לנבואות ישעיהו, נצמד הרב כרמל, לדברי חכמינו וגדולי הראשונים, ומציע דרך מרתקת ללימוד תנ"ך בעקבות חז"ל. קריאה זו מבהירה את התכנית האלוהית ומבררת סוגיות עקרוניות באמונה. צפנת ישעיהו מגלה לקורא את משמעות הנבואות לדורו של הנביא ואת הרלוונטיות שלהן לדורנו.

לרכישה

הלכה פסוקה

תקצירים מתוך פסקי דין - רשת בתי הדין 'ארץ חמדה גזית'

עורך: הרב הדיין עקיבא כהנא, חוקר במכון משפט והלכה בישראל.

משמעותה של "זכות ראשונים" להמשיך לשכור דירה

'ארץ חמדה גזית' ירושלים/אדר תשע"ז/תיק 77046

דיינים: הרב עדו רכניץ, הרב יאיר וסרטייל, הרב בצלאל דניאל

המקרה בקצרה: משפחתו של נתבע 1 היא בעלת בית בישוב והחליטה לעבור דירה, התובעים הגיעו לנתבע 1 על ידי מזכירות הישוב וביקשו לשכור את הבית. נחתם חוזה לשנה, שבו נוסף סעיף שעד חודש לפני סיום השכירות יוחלט על הארכת השכירות למשך שנה או שנתיים וכן שתהיה לתובעים "זכות ראשונים" (להלן, הסעיף). לאחר כחצי שנת שכירות, נתבע 1 ומשפחתו החליטו שברצונם למכור את הבית שבישוב, והם מכרו אותו לנתבע 2. התובעים טוענים שעל פי החוזה הם זכאים להמשיך ולגור בבית בשכירות שנתיים נוספות, אולם, נתבע 2 מסרב בטענה שהוא מעוניין לגור בדירה בגיבוי של נתבע 1. התובעים הסבירו לבית הדין את הקושי שלהם לעבור דירה. לדבריהם הסעיף נוסף לחוזה, לאחר מו"מ בו הבהירו את הצורך שלהם לשכירות לזמן ארוך. בנוסף הם טוענים שהם הסכימו לשלם 500 ₪ נוספים בחודש תמורת האופציה להארכת השכירות. נתבע 1 השיב שלשני הצדדים לא היה ברור שמעבר הדירה של התובעים ושל נתבע 1 יעלה יפה, ולכן היה ברור שיתכן השכירות תסתיים בסוף השנה הראשונה. לטענת הנתבע בסעיף שנוסף לחוזה נכתב שניתן להאריך את השכירות בשנתיים בהסכמת שני הצדדים בלבד. בנוסף, הסעיף נתן לתובעים "זכות ראשונים" בהשכרת הדירה בלבד, ושלל מנתבע 1 את האפשרות להשכיר את הבית לאנשים אחרים. אולם הוא לא שלל מנתבע 1 את הזכות למכור את הבית. לכן על התובעים להעביר את הדירה לרשות הנתבע 2. בגלל אי ההבנה הוא מסכים להשיב 300 ₪ לחודש כפול 12 חודשי שכירות בחזרה לתובעים.

פסק הדין: על הנתבע 1 לשלם לתובעים את מה שהסכים לשלם, קרי, 3600 ₪ עבור שנת השכירות הראשונה.

נימוקים בקצרה:

א. פרשנות הסעיף הנוסף בחוזה

בית הדין שלל את פרשנות נתבע 1 שלתובעים ניתנה זכות להאריך את השכירות רק במקרה הנתבע 1 יסכים לכך. זאת, משום שמוזכר בחוזה שיש לתובע זכות, ואם הפרשנות היא שהארכת השכירות היא רק בתנאי ששני הצדדים יסכימו, הרי שלא מדובר בזכות. לכן יש שני דרכים בהבנת הסעיף: פרשנות מרחיבה שלתובעים ישנה זכות לשכירות לשלוש שנים בכל מקרה, ופרשנות מצמצמת שהזכות היא רק במקרה שהדירה תושכר אבל לא במקרה שהיא תימכר. בית הדין קיבל את הפרשנות המצמצמת לפיה זכות התובע קיימת רק במידה ונתבע 1 ישכיר את הבית, וזאת בגלל הכלל "יד בעל השטר על התחתונה" (שו"ע חו"מ מב, ה).

ב. השפעת רקע כתיבת הסעיף על פרשנות הסעיף

בשו"ע (חו"מ סא, טז) נפסק שיש עדיפות לכוונה על פני הנוסח הכתוב בחוזה, בניגוד לכך הרמ"א (יו"ד ריח, א) כתב שבנווד לחברו הולכים לפי הלשון, למעט במקרה שיש אומדנא דמוכח בניגוד ללשון. מכאן למד הבית מאיר (אבן העזר קיח, יט) שבעסקה שיש בה שני צדדים, יש עדיפות לכוונה רק במקרה שמדובר באומדנא דמוכח שגובר על הלשון. במקרה זה התובעים הודו שהם לא הבהירו לנתבע 1 את כל השיקולים שלהם לבקש אופציה להארכת השכירות בשנתיים. ממילא נתבע 1 לא היה מודע למצבם היחודי, ולכן לא ברור שיש לפרש את הסעיף ברור לפי כוונתם של התובעים אלא לפי הפרשנות המצמצמת. לפיכך, יש להעדיף את הפרשנות המצמצמת של החוזה.

ג. מקח טעות בתוספת תשלום

התובעים טענו שהם הסכימו לשלם 500 ₪ נוספים לכל חודש רק בגלל שחשבו שיקבלו אופציה לשנתיים נוספות של שכירות בכל מצב. ממילא, אם בית הדין יחליט שעליהם לעזוב את הבית בסוף השנה הראשונה הם זכאים להחזר של התוספת. כאמור, בית הדין קיבל את טענת התובעים שהסעיף העניק להם אופציה לשנתיים במקרה שהדירה תושכר. לפיכך, ניתן לומר שתוספת דמי השכירות היתה עבור זכות זו. מכאן, שאף שהזכות לא התממשה בסופו של דבר, התובעים לא זכאים להחזר התוספת. אלא שנתבע 1 הביע את הסכמתו להחזיר 300 ₪ לכל חודש, ולכן כך ייעשה.

למעבר לפסק הדין

הספר משטר ומדינה בישראל על פי התורה (4 כרכים) מאת הרב נפתלי בר אילן, יצא לאור בעריכה חדשה בהוצאת מכון "ארץ חמדה"

הספר מתמודד עם אתגרי השעה הניצבים בפני המדינה היהודית העצמאית ע"י ניתוח וביור מקיפים במקורות. בין הנושאים הנדונים - משטר דמוקרטי ומלוכני, שלטון החוק, הפרדת רשויות, ביקורת שיפוטית, טוהר השלטון, מדיניות פסיקלית ומוניטרית, שירותי רווחה, סל תרופות, איכות הסביבה, משפט בינלאומי, אמנת ג'נבה, כבוד האדם וחירותו, פיתוח האישי, זכויות אזרח ועוד ועוד.

זכה בפרס הרב קוק ובפרס הרב ישראלי של מכון ארץ חמדה.

שו"ת במראה הבזק

(מתוך ח"א)

Malmö, Sweden

מלמו, שוודיה
כסלו, תשנ"א

הפעלת מסעדה של יהודי בשבת ע"י עובדים נוכרים

שאלה

יהודי יש לו כאן מסעדת פלאפל. אני בדקתי את כל האוכל שם, והכל כשר. הוא מוכר רק חומוס, פלאפל, מוצרי טבעול מישראל וסלטים. הפיתות – ממאפייה שרק אופה פיתות. הבעיה העיקרית שלו זה שבת. הוא בעצמו שומר שבת. המסעדה שלו נמצאת על יד שוק הירקות, ויום השוק הגדול כאן, זה בשבת. הוא אמר לי שאם היה פותח את המסעדה בשבת, היה מרוויח יותר, או לפחות שווה, לכל ימי השבוע ביחד. האם מותר לפתוח בשבת, ע"י זה שגוי יעבוד שם? באיזה תנאים זה יכול להיות מותר? האם זה משנה, אם הגוי מקבל אחוז מסויים ממה שהוא מוכר, או משכורת קבועה?

תשובה

במקרה זה – שבו היהודי הוא בעל המסעדה – איננו רואים שום היתר, להעסיק בה גוי בשבתות וחגים. בין אם שכרו קבוע, בין אם יקבל אחוזים מרווחי השבת. משום, שהמסעדה בבעלות יהודית (והדבר ידוע, שהרי בעל הבית נמצא במשך כל השבוע), והרי זה בכלל האיסור האמור בש"ס "מפני שנקרא על שמו ועובד כוכבים עושה בו מלאכה בשבתות"¹. דהיינו, חשד ומראית עין. הדבר אמור אפילו כשרווחי יום השבת באים לידי הנוכרי. ק"ו במקרה דידן, שהבעלים נוטל את הרווח, הרי יש כאן בעיה של שכר שבת². ועוד, כאן כשנשכר במיוחד לשבתות – הרי אין כאן סברא שהגוי אדעתא דנפשיה קעביד כי הוא עובד ממש בשביל היהודי³, וכידוע, הדבר אסור, ואף אוסר את תוצרתו בהנאה⁴. הדרך היחידה להיתר, היא בעשיית שותפות בבעלות עם הנוכרי⁵, תוך הסכמה בחוזה כתוב – לחלוקת רווחים. כך, שהגוי יקבל את הכנסות השבת, והיהודי את ששת ימי השבוע⁶. הדבר עשוי להיות משתלם ליהודי אם ממילא יש לו עובד גוי במסעדה, במשך כל השבוע (כשהוא משלם לו משכורת), ויעשה עמו עתה שותפות בבעלות, כנ"ל. על כל פנים, ראוי לחזק את אותו יהודי בעמידתו האיתנה מול הפיתוי הזה. ולהסביר לו את הערך העצום של שמירת השבת, וסגולת ההקפדה על קדושתה, דבר שמביא ברכה וסייעתא דשמיא.

הצעתו של בעל ה"אגרות משה":

נוסח שכתבתי לשטר שותפות עם נוכרי להיתר עבודה בשבת בעה"י.

אנחנו הח"מ מר וגברת יהודה ישראלי מצד אחד ומר נוכרי מצד שני שאנחנו שותפים בקארפאריישן (מפעל) פלוני, הנמצא בעיר פלונית, ברחוב אלמוני. שיש מזה למר וגברת יהודה ישראלי ע"ה אחוזים ולמר נוכרי כ"ה (25) אחוזים. עשינו חוזה בינינו אשר כל השבתות וימים טובים שייכים רק למר נוכרי. ואין למר וגברת ישראלי שום שייכות בימים אלו בין לרווח בין להפסד. ושלושת הימים הראשונים מהשבוע, שייכים רק למר וגברת ישראלי. ואחר יום טוב יהיו מימי החול כנגדם לפי החשבון, למר וגברת ישראלי. ושאר הימים הם שותפים כל אחד לפי חלקו. והותנה שאם יישאר איזה עבודה – ממה שימכור מר נוכרי בימי השבתות וימים טובים – לגמור בימים השייכים למר וגברת ישראלי, יהיו מחויבין לגמור בהמקח שיקבעו, כפי המלאכה שצריכה להיגמר. ואם יישאר איזה עבודה ממה שימכרו בימים השייכים למר וגברת ישראלי, ובימים שהם שותפים – לגמור, בימי השבת וימי השייכים למר נוכרי, אינו מחויב מר נוכרי לעשות, כשלא ירצה. אבל, באם ירצה, יהיה רשאי לגמור ויתחשב השווי כפי עבודת הגמר שסך זה יהיה שייך למר נוכרי. והוצאות פועלים ועלעקטרי (וחשמל) וכל הדברים שבבנין ושכר תשמישי הכלים, כן שכר המקום, יתחשב לפי כל יום ויום לכל אחד מה שישתמש בו (אג"מ שם).

¹ ע"ז, דף כ"א, ע"ב. ונפסק בשו"ע או"ח, סי' רמ"ג. רק באריסות קבועה – שהגוי עובד כל הזמן ומפריש אחוז מסוים לבעלים – התיירו, ודווקא בשדה – שדרך לתינה באריסות, ולא במרחץ – שאין דרך בכך. ואז, יש חשד ומראית עין, שהוא עושה בשליחות הבעלים היהודי.

ראה, שו"ע או"ח, סי' רמ"ד, סעיף ו' ובמשני"ב שם. באגרות משה או"ח, ד', סי' נ"א, ואו"ח, ב', סי' ס"ד.

² שם, סי' רמ"ג, משני"ב סק"ג.

³ סברת "אדעתא דנפשיה", קיימת כשהגוי אינו חייב לעשות המלאכה בשבת, מבחינת דרישות היהודי. רק הוא מדעתו עובד בשבת. כגון; מסירת רכב למוסד נוכרי, כמה ימים לפני שבת (ע"י ברי"ן על הברייתא בע"ז שם. ובשו"ע או"ח, סי' רמ"ג, משני"ב סק"י).

⁴ שם, סי' רמ"ד (ועיין גם בסי' שכ"ה).

⁵ עיין שם, בסי' רמ"ה.

⁶ אגרות משה או"ח, א', סימן צ'. וחלק ד', סימן נ"ו. ומצ"ב צילום של נוסח החוזה שמציע הגר"מ פיינשטיין.

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

גם אני מאשר:
הרב שאול ישראלי

ניתן ליצור קשר עם הכותבים דרך: info@eretzhemdah.org

<p>לע"נ שלמה דוד בן זלמן ושרה אבנית ז"ל נלב"ע סיון תשע"ט</p>	<p>לע"נ רבי יעקב ז"ל בן אברהם ועיישה וחנה בת יעיש ושמחה סג לע"נ גב' לוריין הופמן ז"ל לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד</p>	<p>לע"נ חיים משה בן קוקה יהודית כהן ז"ל נלב"ע ז' בתשרי תשע"ה לע"נ נורמן רוסק נלב"ע בכ"ב באב לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד</p>	<p>לע"נ סוזי בת עליזה כהן ז"ל נלב"ע כ"ד בחשוון תשע"ח</p>
--	--	---	--